

Nr 69

Av herr **Wikström m. fl.**, om inrättande av en professur i de svenska folkrörelsernas historia.

(Lika lydande med motion nr 82 i Andra kammaren)

Under en följd av år uppbar E. H. Thörnberg, den kände skriftställaren och folkrörelseforskaren, hederspension från den svenska riksdagen. Han gjorde banbrytande pionjärinsatser i fråga om folkrörelsernas historia, sociologi m. m. I viss mån kan E. H. Thörnberg symbolisera den roll och karaktär som folkrörelseforskningen hittills haft i vårt land. Den har främst bedrivits av människor som själva vuxit upp inom folkrörelserna och som inte alltid haft akademisk utbildning i bakgrunden. Ämnesrådet har ofta hamnat mellan de olika vetenskapliga disciplinerna, och först på senare år har ämnet ägnats tillbörlig uppmärksamhet i akademiska sammanhang.

Redan vid 1943 års riksdag väcktes emellertid en motion om en utredning angående en förstärkning av akademisk forskning och undervisning rörande samtida svenska samhällsförhållanden, enkannerligen folkrörelsernas historia och ställning. Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets hemställan att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en utredning på vad sätt en förstärkning av akademisk forskning och undervisning rörande dessa frågor bäst kan åstadkommas. Skrivelsen överlämnades till socialutbildningssakkunniga, som dock i sina båda betänkanden 1944 och 1946 inte framlade något förslag i denna fråga.

I sina äskanden i år har statens humanistiska forskningsråd föreslagit en e. o. tjänst som professor i historia, särskilt de svenska folkrörelsernas historia. Förslaget tillstyrkes av universitetskanslersämbetet men har inte föranlett något förslag till riksdagen.

Det skulle vara av utomordentlig betydelse att kunskapen om de svenska folkrörelserna — unika internationellt sett — och deras sammanhang med samhällsutvecklingen bleve fördjupad. Det vore därför angeläget att ökade möjligheter till forskning och undervisning på detta område kunde beredas. Vi anser därför, att en professur i historia, särskilt de svenska folkrörelsernas historia, bör inrättas, förslagsvis benämnd efter E. H. Thörnberg.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta att inrätta en tjänst som professor i historia, särskilt de svenska folkrörelsernas historia, förslagsvis benämnd "E. H. Thörnbergs professur".

Stockholm den 20 januari 1970

Jan-Erik Wikström (fp) Sven Nyman (fp) Gunnar Richardson (fp)

Rolf Wirtén (fp) Hans Petersson (fp)